

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service

Innehållsansvar: Marie-Louice Sarudis, (malli7), Sjukhusfysiker

Granskad av: Marie-Louice Sarudis, (malli7), Sjukhusfysiker

Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Giltig från: 2026-04-08

Giltig till: 2028-04-02

Rutiner för personal och lokaler i verksamhet med strålning, Nuklearmedicin SÄS

Innehållsförteckning

Förändringar sedan föregående version.....	2
Kategoriindelning av personal.....	2
Gravid personal	3
Kategoriindelning av lokaler	3
Kontrollerat område.....	3
Skyddat område	4
Strålskärning av lokaler.....	5
Dokumentinformation	6

Förändringar sedan föregående version

Inlagd i STYR.

Kategoriindelning av personal

All personal som arbetar med öppna strålkällor på nuklearmedicin är kategoriserade som A med motivering att arbetstagaren kan få sådana årliga stråldoser att den effektiva dosen överskrider 6 mSv vid en olycka med öppna strålkällor. Samtlig personal bär personlig dosimeter som byts varje månad. Persondosimetritjänst som anlitas är Persondosimetrin på SU, som rapporterar uppmätta månadsdoser till det nationella dosregistret.

Varje arbetstagare i kategori A ska ha ett giltigt tjänstbarhetsintyg som grundas på en tjänstbarhetsbedömning och som visar att arbetstagaren är tjänstbar eller tjänstbar under vissa förutsättningar. Ett tjänstbarhetsintyg gäller i högst ett år. Tjänstbarhetsbedömningen ska baseras på en medicinsk kontroll av exempelvis syn, hörsel, stress, trötthet och andra sjukdomstillstånd. Med medicinsk kontroll avses läkarundersökning eller hälsodeklaration. Den första tjänstbarhetsbedömningen för en arbetstagare ska alltid baseras på en läkarundersökning. Det är närmsta chef för personal i kategori A som ansvarar för att varje personal årligen erhåller ett tjänstbarhetsintyg, genom hälsodeklaration eller medicinsk kontroll. På SÄS ska den medicinska kontrollen bestå av en läkarundersökning minst var tredje år.

Gravid personal

Gravida arbetstagare har rätt att omplaceras till arbete som inte är förenat med joniserande strålning under graviditeten. Ifall gravid personal väljer att inte omplaceras ska arbetet planeras så att fosterdosen blir minimal och så att det är osannolikt att den ekvivalenta dosen överstiger 1 mSv under återstoden av graviditeten.

Kategoriindelning av lokaler

Ett område där personal kan erhålla en årsdos på över 6 mSv eller om kontamination av betydelse kan spridas till omgivande lokaler ska utgöras av kontrollerat område. Endast behöriga personer har tillträde till ett kontrollerat område. Med behöriga personer avses de som har erforderlig utbildning om de risker som är förenade med arbete i strålningsmiljö samt de strålskyddsåtgärder och lokala regler som gäller inom det kontrollerade området. Tillfälliga besökare får tillträde endast i sällskap med behörig person och ska vara 18 år fyllda alternativt gå på gymnasiet. Kontrollerat område ska vara märkt med skyltar där det tydligt framgår att det är ett kontrollerat område.

Kontrollerat område

På Nuklearmedicin är följande rum klassificerade och märkta som kontrollerat område:

Avklingningsrummet (rum 07.01.712)

Coboltrummet (rum 07.01.714)

Renrummen (rum 07.02.711B, 07.02.712, 07.02.754)

Gamma 1 (rum 07.02.744A)

Gamma 2 (rum 02.07.746)

Injektionsrum (rum 07.02.751)

EKG, thyreoidea (rum 07.02.749A)

Technegasrummet (rum 07.02.704)

Behörig personal till kontrollerat område på nuklearmedicin på Södra Älvsborgs sjukhus är den personal som arbetar på nuklearmedicin och är kategoriserade som A och erhåller årlig utbildning i hantering av strålkällor.

Följande gäller på kontrollerat område på nuklearmedicin

1. Endast personal som bidrar till arbetet ska vistas i rummet vid arbete med patienter och strålkällor.
2. Det är förbjudet att äta, dricka, snusa eller tugga tuggummi.
3. Personal som hanterar öppna strålkällor ska bära plasthandskar för att inte riskera hudkontamination.
4. Personal som befinner sig inne i rummet vid arbete med teknetium (injicerade patienter) bör bära strålskyddsförkläde.
5. Strålkällor ska alltid förvaras i adekvat strålskydd såvida det inte stör arbetet.
6. Personal ska om möjligt hålla avstånd till strålkällor och patienter som administrerats aktivitet, då strålningsintensiteten avtar avsevärt med avstånd.
7. Personal ska vistas i närheten av strålkällor och patienter som administrerats aktivitet så kort tid som möjligt.
8. Kontaminerat material läggs i plastsäck som märks med tid, datum och aktivitet för avklingning i avklingningsrummet.

Städpersonal

1. Vid städning av kontrollerat område ska enbart golv städas och papperskorgar, som inte innehåller radioaktivt avfall, tömmas.

Skyddat område

Lokaler för verksamhet med joniserande strålning, som inte utgör kontrollerat område, men där personal kan erhålla en stråldos på 1 mSv, klassificeras som skyddat område. Skyddat område ska vara märkt med skyltar där det tydligt framgår att det är ett skyddat område.

På Nuklearmedicin är följande rum klassificerade och märkta som skyddat område:

Uppackningsrummet (rum 07.02.753)

Genomräkningsrummet (rum 07.02.711)

Manöverrummet (rum 07.02.745)

EDTA (rum 07.02.749)

All personal som arbetar inom skyddat område ska ha genomgått strålsäkerhetsutbildning.

Följande gäller på skyddat område på nuklearmedicin

1. Personal som hanterar öppna strålkällor ska bära plasthandskar för att inte riskera hudkontamination.
2. Personal som befinner sig inne i rummet vid arbete med teknetium (injicerade patienter) bör bära strålskyddsförkläde.
3. Strålkällor ska alltid förvaras i adekvat strålskydd.
4. Personal ska om möjligt hålla avstånd till strålkällor och patienter som administrerats aktivitet, då strålningsintensiteten avtar avsevärt med avstånd.
5. Personal bör bara vara nära strålkällor eller patienter som fått aktivitet under så kort tid som möjligt.

Städpersonal

1. Vid städning av skyddat område ska enbart golv städas och papperskorgar tömmas.

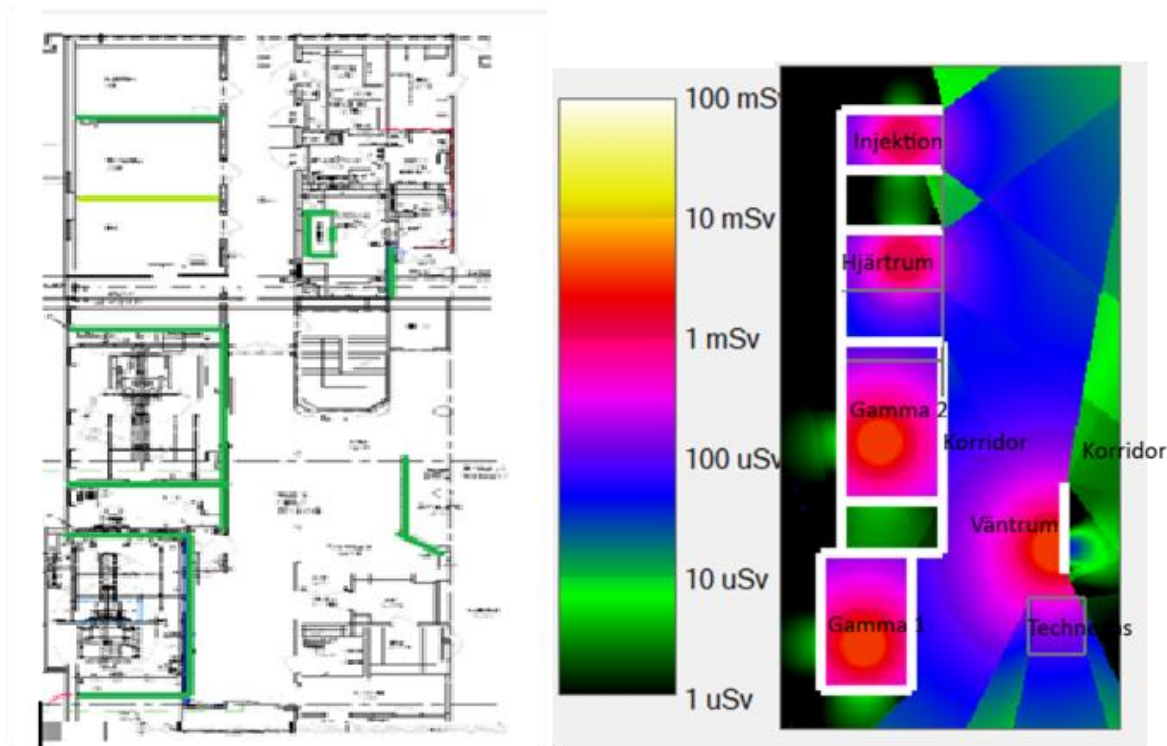
Strålskärmning av lokaler

Lokaler för verksamhet med joniserande strålning ska vara utformade så risken att personer oavsiktligt bestrålas är minimal. Det ska vara osannolikt att personer, som vistas utanför lokaler i utrymmen som inte är klassificerade som kontrollerade eller skyddade områden, kan erhålla ett bidrag till den effektiva årsdosen på 0,1 mSv eller mer. Kraven ovan ska säkerställas med hjälp av beräkningar eller mätningar.

På nuklearmedicin på Södra Älvsborgs Sjukhus uppfylls kraven enligt bild nedan som bygger på verksamhetens omfattning i dagsläget. Uppehållsfaktorn i angränsande korridorer är 0,2, vilket betyder att årsdosen sannolikt ska vara mindre än 0,5 mSv.

Väntrummet för nuklearmedicins patienter har en uppehållsfaktor på 0,05, vilket betyder att det ska vara osannolikt att dosbidraget är 2 mSv per år. Bilden visar att det är osannolikt att dosbidraget till väntrummet överstiger 2 mSv.

Vid nybyggnation beräknar sjukhusfysiker tillräcklig blyekvivalens.

Årligt dosbidrag från Tc-99m på plan 2, nuklearmedicin.

Dokumentinformation

Innehållsansvarig

Hanna Brunnegård, sektionsledare Nuklearmedicin, SÄS

Marie-Louise Sarudis, sjukhusfysiker, Nuklearmedicin, SÄS

Innehållsgranskare

Marie-Louise Sarudis, sjukhusfysiker, Nuklearmedicin, SÄS

Fastställt av

Markus Håkansson, verksamhetschef, Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service, SÄS

Nyckelord

Kategori, kategoriindelning, lokaler, personal, gravid, strålskärning

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service

Innehållsansvar: Marie-Louice Sarudis, (malli7),
Sjukhusfysiker

Granskad av: Marie-Louice Sarudis, (malli7), Sjukhusfysiker

Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9631-910907285-27

Version: 3.0

Giltig från: 2026-04-08

Giltig till: 2028-04-02